

Aanvullende Leefstijlmonitor module “Bewegen en Ongevallen 2019”

Onderzoeksdocumentatie en Kwaliteitsrapportage

Auteurs:

Frank Engelen (CBS)

Anouk Roberts (CBS)

Christianne Hupkens (CBS)

Boukje Janssen (CBS)

Projectnummer 304395 Leefstijlmonitor
Dataverzameling (DVZ)
11 december 2020

kennisgeving De in dit rapport weergegeven opvattingen zijn die van de auteurs en komen niet noodzakelijk overeen met het beleid van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Inhoudsopgave

1. Steekproefontwerp	4
1.1 Doelpopulatie en steekproefkader	4
1.2 Steekproeftechniek, -trekking en -bewerking	4
1.3 Doelgroepgerichte herbenadering van cawi-nonrespons	5
1.4 Steekproefomvang	7
2. Vragenlijstontwerp.....	12
3. Benaderingsstrategie	14
3.1 Waarneemstrategie	14
3.2 Brieven en folder	16
3.3 Verhuizers	17
3.4 Dataverzameling in de Bijlmer en op de Waddeneilanden	17
4. Uitvoering veldwerk	18
4.1 Aanpassingen onderzoeksopzet	18
4.2 Veldwerkresultaten	19
5. Bijlage I – Benaderingsstrategie.....	28
5.1 Benaderingsstrategie internetwaarneming	28
5.2 Benaderingsstrategie telefonische waarneming	28
5.3 Benaderingsstrategie aan-huis waarneming	28

1. Steekproefontwerp

Voor LSM-A 2019 wordt een steekproefontwerp opgesteld. Binnen het CBS is het team Vragenlijsten en Steekproeven (DVS) van de sector Waarnemen verantwoordelijk hiervoor.

1.1 Doelpopulatie en steekproefkader

De doelpopulatie van LSM-A bestaat in 2019 uit alle in Nederland woonachtige personen die deel uitmaken van een particulier huishouden. Dit wordt geoperationaliseerd als alle personen die zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) en die niet behoren tot de institutionele bevolking. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, behoort expliciet niet tot de doelpopulatie en wordt zo ook niet voor dit onderzoek benaderd.

De steekproeven voor LSM-A 2019 worden getrokken uit het steekproefkader dat CBS gebruikt voor alle personensteekproeven in 2019. Dit kader is afgeleid uit de Basisregistratie Personen (BRP) en bevat ongeveer zeven procent van alle in Nederland woonachtige personen.

De verdeling van de doelpopulatie over de leeftijdsklasse is die van 1 januari 2018, zoals deze is aangegeven op StatLine; zie tabellen 1.1.1 en 1.1.2.

Tabel 1.1.1: Aantal personen in particuliere huishoudens op 1 januari 2018 per leeftijdsklasse, LSM-A 2019

leeftijdsklasse	0-11 jaar	12-17 jaar	≥18 jaar	Σ
populatie (1 januari 2018)	2.163.874	1.207.595	13.560.843	16.932.312

1.2 Steekproeftechniek, -trekking en -bewerking

Voor LSM-A 2019 worden maandelijks steekproeven getrokken uit het personensteekproefkader dat wordt gebruikt voor CBS-onderzoeken met waarnemingsbegin in 2019. De steekproeven worden getrokken volgens een gestratificeerd tweetrapsontwerp, waarbij in de eerste trap per corop-gebied systematisch gemeenten geselecteerd worden met kansen evenredig aan hun inwoneraantallen; tevens wordt voor elke geselecteerde gemeente het aantal te trekken personen berekend. Dit gewenste aantal te trekken personen bedraagt in beginsel voor iedere gemeente één; voor zelfselecterende gemeenten is dit aantal echter gelijk aan het product van de steekproeffractie en het betreffende inwoneraantal. De tweede trap is een aselechte steekproef van personen uit de doelpopulatie in de geselecteerde gemeenten, met omvang per gemeente zoals vastgesteld in de eerste trap. Zo heeft iedere persoon in de doelpopulatie dezelfde kans om in de steekproef terecht te komen, en zijn de steekproeven dus zelfwegend.

In de cawi-uitzet wordt gestratificeerd naar leeftijd, met voor 12- tot en met 17-jarigen de grootste steekproeffractie. Van de doelpopulatie behoort 7,1% tot deze groep, en de screeningsuitval onder hen was in 2017 bovengemiddeld met 10,2%; hiermee bestaat naar verwachting 6,4% van iedere steekproef uit voor uitzet beschikbare 12- tot en met 17-jarigen, met een standaarddeviatie van 0,4 procentpunten bij een steekproef van 4.800 elementen. Bij steekproeven van $253 / 0,057 = 4.439$ personen is daarmee de kans kleiner dan 1 op 40 dat in deze groep een tekort ontstaat.

Maandelijks worden 4.439 personen uit het steekproefkader getrokken, waaronder naar verwachting 567 personen tot en met 11 jaar, 284 van 12 tot en met 17 jaar, en 3.315 van 18 jaar of ouder. Tijdens de zogeheten screening worden die personen uit de steekproef verwijderd waarvan de adresgegevens onvolledig of onbruikbaar zijn, of die wonen op een adres dat ofwel in de voorgaande twaalf maanden al in een CBS-steekproef voorkwam, ofwel behoort tot de

adressen van de institutionele bevolking. De adressen van na screening resterende steekproefelementen worden in de screeningsbakken geplaatst om daarin zo min mogelijk selectiviteit te introduceren.

Na de screening wordt de steekproef per leeftijdsklasse gesorteerd op postcode, huisnummer, huisletter, huisnummertoevoeging en aanduiding, waarna systematisch zoveel personen worden geselecteerd voor uitzet als aangegeven in de rij cawi-uitzet in tabel 1.1.2. Op deze manier hebben niet alle personen in de doelpopulatie dezelfde kans om voor dit onderzoek benaderd te worden: personen tot en met 11 jaar hebben een grotere kans dan 18-plussers, en 12- tot en met 17-jarigen weer een grotere dan 11-minners; ten opzichte van het gemiddelde zijn personen van 17 jaar of jonger oververtegenwoordigd, en personen van 18 jaar of ouder ondervertegenwoordigd. De insluitgewichten verhouden zich als 167 (0-11) staat tot 100 (12-17) staat tot 216 (18+).

Tabel 1.1.2: Maandelijks te trekken steekproefaantallen per leeftijdsklasse; dikgedrukte aantallen zijn vast, cursieve aantallen zijn verwachtingen, LSM-A 2019

leeftijdsklasse	0-11 jaar	12-17 jaar	≥18 jaar	Σ
populatie (1 januari 2018)	2.163.874	1.207.595	13.560.843	16.932.312
te trekken (vast)	-	-	-	4.439
getrokken (verwacht)	567	317	3.555	-
beschikbaar (verwacht)	517	284	3.315	4.116
cawi-uitzet (vast)	271	253	1.294	1.818
relatieve steekproef fractie	1,155	1,925	0,891	1,000

1.3 Doelgroepgerichte herbenadering van cawi-nonrespons

In 2019 wordt bij LSM-A voor het eerst doelgroepgerichte herbenadering toegepast¹. Dit houdt in dat de doelpopulatie op basis van geschatte responskansen wordt opgedeeld in groepen die onderling verschillende herbenaderstrategieën zullen ondergaan: groepen met een goede cawi-respons zullen minder of niet worden herbenaderd, en groepen met een slechtere cawi-respons juist meer. Doel hiervan is een vermindering van spreiding in responskansen door minimalisatie van de variatiecoëfficiënt (cv) van de responskans, wat een maat is voor de representativiteit van de respons ten opzichte van de populatie. LSM-A vormt een aanvulling op de Gezondheidsenquête (GEZO), waarbij sinds 2018 gericht wordt herbenaderd met doelgroepen samengesteld op basis van de kenmerken herkomst, leeftijd, huishoudensinkomen, en stedelijkheid van de woongemeente; zie hiervoor tabel 1.1.3.

Tabel 1.1.3: Gehanteerde doelgroepen bij herbenadering van cawi-nonrespons, GEZO 2018

	stedelijkheid	huishoudensinkomen	leeftijdsklasse			
			0-11	12-24	25-64	65+
niet-westers	niet zeer sterk stedelijke gemeente	kwintiel 1	9	9	7	7
		kwintielen 2-5	9	8	7	7
	zeer sterk stedelijke gemeente	kwintiel 1	9	8	7	7
		kwintielen 2-5	9	8	7	7
westers	niet zeer sterk stedelijke gemeente	kwintiel 1	5	1	3	1
		kwintielen 2-5	5	2	4	2
	zeer sterk stedelijke gemeente	kwintiel 1	6	1	3	1
		kwintielen 2-5	6	2	4	2

¹ Dit is niet geheel correct: in 2018 werden in beginsel alle niet-Westerse personen in de cawi-nonrespons voor herbenadering geselecteerd, en daarnaast zoveel Westerse personen om het totaal aantal te herbenaderen personen te completeren; diegenen van hen met de beste telefoonnummers werden naar cati gestuurd, de overigen naar capi. Er was dus sprake van gerichte herbenadering met twee doelgroepen.

Om aansluiting op de GEZO te behouden zijn herkomst, leeftijd, huishoudensinkomen en stedelijkheid van de woongemeente ook gekozen als (mogelijke) indelingskenmerken voor de doelgroepen voor LSM-A. Eerst is onderzocht hoe de afzonderlijke variabelen ingedikt konden worden. De leeftijdsgroepen 0-11 jaar en 12-17 jaar zijn ingegeven door de oversampling, en zijn voor verdere opdeling ook niet in overweging genomen; de 18-plussers zijn opgesplitst in de vier groepen 18-34 jaar, 35-64 jaar, 65-74 jaar en 75+ jaar. Het (gestandaardiseerd besteedbaar) huishoudinkomen is gesplitst in de laagste twee kwintielen tezamen, het derde kwintiel en de hoogste twee kwintielen tezamen. Bij stedelijkheid maken we onderscheid tussen zeer sterk stedelijke gemeenten en niet zeer sterk stedelijke gemeenten, en bij herkomst onderscheiden we Westersen (autochtonen en Westers allochtonen) en niet-Westersen. Uitkruisen van deze vier variabelen resulteert in 72 subgroepen in de populatie, welke met een clusteringsalgoritme zijn samengevoegd tot de negen doelgroepen die zijn weergegeven in tabel 1.1.4.

Tabel 1.1.4: Gehanteerde doelgroepen bij herbenadering van cawi-nonrespons, LSM-A 2019

	stedelijkheid	huishoudens-inkomen	leeftijdsklasse					
			0-11	12-17	18-34	35-64	65-74	75+
niet-Westers	niet zeer sterk stedelijke gemeente	kwintielen 1-2	3	5	2	1	1	1
		kwintiel 3	3	3	1	1	7	1
		kwintielen 4-5	3	6	7	2	7	1
	zeer sterk stedelijke gemeente	kwintielen 1-2	2	2	1	1	2	2
		kwintiel 3	3	3	1	1	1	1
		kwintielen 4-5	3	3	1	1	1	9
Westers	niet zeer sterk stedelijke gemeente	kwintielen 1-2	4	6	3	7	3	6
		kwintiel 3	5	6	3	8	7	5
		kwintielen 4-5	4	6	7	8	9	3
	zeer sterk stedelijke gemeente	kwintielen 1-2	7	5	1	7	3	2
		kwintiel 3	7	7	7	3	9	7
		kwintielen 4-5	6	9	7	8	9	8

De variatiecoëfficiënt van de responskans is geminimaliseerd onder de volgende randvoorwaarden:

- minimaal 10.300 responsen, waarvan ten minste 1.605 in elk van de beide leeftijdsklassen 0-11 jaar en 12-17 jaar;
- een veldwerkbudget ;
- en evenredige cawi-uitzet per oversamplingsstratum;
- een bovengrens aan het cati-herbenaderingspercentage per doelgroep, gebaseerd op verwacht telefoonbezit per subgroep van de doelpopulatie.

Het beste van de resulterende designs is vervolgens bijgesteld aan de praktische uitvoerbaarheid, wat inhoudt dat de cawi-, cati- en capi-uitzettotaal zijn afgerond op veelvouden van 12, en dat herbenaderingen van naar verwachting op jaarbasis minder dan 12 elementen op nul zijn gezet. Het uiteindelijke design is gegeven in tabel 1.1.5.

Tabel 1.1.5: Doelgroepgerichte herbenadering; de verwachte (ongewogen) responspercentages en gewenste herbenaderfracties per mode en per doelgroep, LSM-A 2019

populatie-aandeel	responskansen			herbenaderfracties		
	p_{cawi}	p_{cati}	p_{capi}	cati (ϕ_t)	capi (ϕ_p)	Σ (ϕ)
1 8,7%	1 19,8%	16,0%	21,2%	1 28,1%	71,5%	99,6%
2 3,5%	2 18,6%	28,3%	34,3%	2 45,0%	54,7%	99,7%
3 14,5%	3 32,7%	32,5%	41,4%	3 43,9%	12,1%	56,0%
4 5,8%	4 49,2%	n.v.t.	n.v.t.	4 0,0%	0,0%	0,0%
5 4,8%	5 47,7%	n.v.t.	n.v.t.	5 0,0%	0,0%	0,0%
6 9,2%	6 43,4%	38,8%	n.v.t.	6 45,5%	0,0%	45,5%
7 21,7%	7 38,0%	30,8%	n.v.t.	7 48,2%	0,0%	48,2%
8 26,8%	8 47,5%	n.v.t.	n.v.t.	8 0,0%	0,0%	0,0%
9 5,0%	9 54,6%	n.v.t.	n.v.t.	9 0,0%	0,0%	0,0%
Σ 100,0%	Σ 40,3%	31,1%	27,2%	Σ 28,1%	12,4%	40,5%

1.4 Steekproefomvang

De cawi-uitzet is iedere maand een per oversamplingsstratum aselecte steekproef (zie tabel 1.1.2. Aan de hand van populatiegegevens en schattingen van respons- en afmeldingskansen kunnen verwachtingen worden gegeven van uitzet- en responsaantallen op jaarbasis per mode en per doelgroep. Die aantallen, alsook responstotalen en overall responspercentages per doelgroep staan in tabel 1.1.6. Tabellen 1.1.7a en 1.1.7b bevatten vergelijkbaar verwachtingen van aantallen, percentages, en herbenaderfracties per oversamplingsstratum.

Tabel 1.1.6: Verwachte uitzet- en responsaantallen per mode en per doelgroep, LSM-A 2019

	uitzetaantallen			responsaantallen			responstotaal	
	cawi	cati	capi	cawi	cati	capi	#	%
1	1.684	374	951	1 334	60	202	1 596	35,4%
2	810	290	353	2 151	82	121	2 354	43,7%
3	2.986	841	232	3 976	273	96	3 1.345	45,0%
4	1.463	0	0	4 720	0	0	4 720	49,2%
5	1.238	0	0	5 590	0	0	5 590	47,7%
6	3.032	747	0	6 1.315	290	0	6 1.605	52,9%
7	4.326	1.240	0	7 1.644	382	0	7 2.026	46,8%
8	5.212	0	0	8 2.478	0	0	8 2.478	47,5%
9	1.065	0	0	9 582	0	0	9 582	54,6%
Σ	21.816	3.492	1.536	Σ 8.790	1087	419	Σ 10.296	47,2%

Tabel 1.1.7a: Verwachte uitzet- en responsaantallen per mode, per oversamplingsstratum, LSM-A 2019

leeftijdsklasse	0-11 jaar	12-17 jaar	≥ 18 jaar	Σ
cawi-uitzet	3.252	3.036	15.528	21.816
cawi-respons	1.460	1.351	5.979	8.790
cati-uitzet	328	622	2.541	3.492
cati-respons	99	210	778	1.087
capi-uitzet	108	84	1.343	1.536
capi-respons	47	44	327	418
respons totaal	1.607	1.605	7.084	10.296

Tabel 1.1.7b: Verwachte responskansen en herbenaderfracties per mode en per oversamplingsstratum, LSM-A 2019

leeftijdsklasse	responskansen			effectieve herbenaderfracties		
	p _{cawi}	p _{cati}	p _{capi}	cati	capi	Σ
0-11 jaar	44,9%	30,2%	43,5%	18,9%	6,3%	25,2%
12-17 jaar	44,5%	33,8%	52,4%	38,2%	5,2%	43,4%
≥18 jaar	38,5%	30,6%	24,3%	28,1%	14,8%	42,9%
totaal	40,3%	31,1%	27,2%	28,1%	12,4%	40,5%

1.4.1 Van herbenaderbare cawi-nonrespons naar cati- en capi-uitzet

Na afronding van de cawi-waarneming zullen de telefonisch (cati) of aan-huis (capi) te herbenaderen personen volgens een stappenplan uit de herbenaderbare cawi-nonrespons worden geselecteerd. De nu volgende beschrijving is de standaardoperationalisering van doelgroepgerichte herbenadering bij onderzoeken met benaderstappen cawi-cati/capi:

- o. Verwijder die elementen die:
 - overleden zijn; en
 - woonachtig zijn op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104 én van welke geen telefoonnummer bekend is.
1. De volgende stappen worden apart uitgevoerd voor iedere doelgroep waarvoor herbenadering is voorzien:
 - a. Bepaal de volgende waardes:
 - het aandeel van de resterende cawi-nonrespons dat het cati-potentieel uitmaakt²:

$$p = \min(\phi_t / \phi ; p_{tel})$$
, met
 - ϕ_t de gewenste fractie cati-herbenadering;
 - $\phi = \phi_t + \phi_p$ de gewenste fractie totale herbenadering; en
 - p_{tel} het gerealiseerde telefoonbezit in de resterende cawi-nonrespons; hierbij worden die telefoonnummers meegeteld van telefoonnummerprioriteit 1 tot en met 16 én nummers van slechtere kwaliteit van personen woonachtig op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104.
 - de herbenaderfractie in het cati-potentieel³: $f_t = \min(\phi_t / p ; 1)$
 - de herbenaderfractie in het capi-potentieel⁴: $f_p = (\phi - p \cdot f_t) / (1-p)$
 - b. Deel de doelgroep op in een cati- en een capi-potentieel:
 - i. indien p kleiner is dan het aandeel van de resterende personen dat woonachtig is op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104, verwijder deze personen dan alsnog; anders, selecteer hen dan voor het cati-potentieel;
 - ii. sorteert de overige personen op telefoonnummerprioriteit en randomgetal, en selecteer de eerste elementen zodanig dat een totaal aandeel p van de herbenaderbare personen tot het cati-potentieel behoort;
 - iii. diegenen die niet tot het cati-potentieel behoren, vormen het capi-potentieel.

² De verdeling over cati- en capi-potentieel is in beginsel volgens de verhouding van gewenste cati- tot capi-herbenaderingspercentages. Indien zo een groter cati-potentieel wordt verlangd dan er kan worden gerealiseerd (door een te laag telefoonbezitspercentage), dan is dat telefoonbezit beslissend voor de opdeling van de nonrespons.

³ Als het telefoonbezit in een doelgroep lager is dan de gewenste cati-herbenaderfractie, dan moet de herbenaderfractie in het cati-potentieel worden vastgesteld op één.

⁴ In beginsel wordt de herbenaderfractie in het capi-potentieel gegeven door $f_p = \phi_p / (1-p)$. Echter, in het geval dat f_t geforceerd is afgekapt bij één, wordt de herbenaderfractie in het capi-potentieel zo aangepast dat de totale herbenadering gehandhaafd blijft: $f_p = (\phi - p) / (1-p)$. Deze uitzondering is gevat in de formulering in de tekst.

- c. Sorteert het cati-potentieel op telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc., en trek een systematische steekproef met fractie f_t om tot een cati-selectie te komen. Sorteert verder het capi-potentieel op postcode, huisnummer, etc., en trek een systematische steekproef met fractie f_p om tot de capi-selectie te komen.
2. Voeg nu de cati- en capi-selecties uit de verschillende doelgroepen bijeen tot globale cati- en capi-selecties. Voeg ook alle resterende nog niet geselecteerde personen bijeen, en verwijder hieruit allen woonachtig op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104. Om tot de vaste cati- en capi-uitzettingen te komen onderscheiden we vier gevallen:
 - a. De cati-selectie bevat meer dan 291 personen en de capi-selectie meer dan 128:
 - i. sorteert de cati-selectie op doelgroep, telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc. en selecteert systematisch **291** personen voor cati-uitzetting;
 - ii. sorteert de capi-selectie op doelgroep, postcode, huisnummer, etc. en selecteert systematisch **128** personen voor capi-uitzetting.
 - b. De cati-selectie bevat meer dan 291 personen en de capi-selectie strikt minder dan 128:
 - i. sorteert de cati-selectie op doelgroep, telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc. en selecteert systematisch **291** personen voor cati-uitzetting;
 - ii. vul de capi-selectie aan tot maximaal 128 personen door systematische trekking uit de niet voor cati-uitzetting geselecteerde personen uit de cati-selectie. Wanneer zo niet tot een capi-selectie van 128 personen wordt gekomen, trek dan bij tot een capi-uitzetting van **128** door systematische selectie uit alle resterende niet geselecteerde personen, gesorteerd op doelgroep, postcode, huisnummer, etc.
 - c. De cati-selectie bevat strikt minder dan 291 personen en de capi-selectie meer dan 128:
 - i. vul de cati-selectie aan tot maximaal 291 personen door systematische trekking uit de capi-selectie met bekend telefoonnummer, gesorteerd op doelgroep, telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc., waarbij de resterende capi-selectie nog steeds ten minste 128 personen dient te blijven bevatten. Wanneer zo niet tot een cati-selectie van 291 personen wordt gekomen, trek dan bij tot een cati-uitzetting van **291** door systematische selectie uit alle resterende niet geselecteerde personen met bekend telefoonnummer, gesorteerd op doelgroep, telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc.;
 - ii. sorteert de resterende capi-selectie op doelgroep, postcode, huisnummer, etc., en selecteert systematisch **128** personen voor capi-uitzetting.
 - d. De cati-selectie bevat strikt minder dan 291 personen, de capi-selectie strikt minder dan 128:
 - i. vul de cati-selectie aan tot een cati-uitzetting van **291** personen door systematische selectie uit alle resterende niet geselecteerde personen met bekend telefoonnummer, gesorteerd op doelgroep, telefoonnummerprioriteit, postcode, huisnummer, etc.;
 - ii. vul de capi-selectie aan tot een capi-uitzetting van **128** personen door systematische selectie uit alle resterende niet geselecteerde personen, gesorteerd op doelgroep, postcode, huisnummer, etc.

1.4.2 Schakelhandelingen

Vanwege de jaarlijks wisselende doelpopulatie van LSM-A kunnen de cati- en capi-herbenadering volgend op de cawi-uitzettingen van november en december 2018 niet plaatsvinden volgens de procedure uit 2018. Onderstaand staat beschreven hoe de herbenaderbare cawi-nonrespons uit voorgenoemde cawi-porties zal worden behandeld. Tevens staat beschreven hoe

een extra steekproef van 274 personen van 14 jaar of jonger in drie aanvullende cati- of capi-uitzettingen wordt gereduceerd.

Bewerking van herbenaderbare cawi-nonrespons op LSM201811taak1

- a. Merk alle niet-Westersen aan voor herbenadering, en vul aan tot 577 elementen door systematische selectie van Westersen (na sortering op postcode, huisnummer, etc.);
- b. Sorteert de selectie uit stap a. op telefoonnummerprioriteit, en selecteer (de) **346** elementen met telefoonnummers van beste kwaliteit (alle nummers uit beste prioriteitsklassen, en systematisch uit laatst benodigde klasse). Die selectie vormt **LSM201811taak4**;
- c. Beschouw nu de herbenaderbare cawi-nonrespons met weglating van de selectie uit stap b., en sorteert deze op leeftijd, herkomst, postcode, huisnummer, et cetera. Verwijder hieruit eerst ieder tweede element in de leeftijd van 20 tot en met 34 jaar, en vervolgens alle elementen woonachtig op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104;
- d. Selecteer uit de na stap c. resterende elementen alle niet-Westersen, en vul aan tot **112** elementen door systematische selectie van Westersen (na sortering op postcode, huisnummer, etc.). De selectie vormt **LSM201811taak5**.

Bewerking van herbenaderbare cawi-nonrespons op LSM201812taak1

- a. Sorteert de herbenaderbare cawi-nonrespons op leeftijd, herkomst, postcode, huisnummer, etc., verwijder ieder tweede element in de leeftijd van 20 tot en met 34 jaar, en selecteer alvast alle niet-Westersen voor herbenadering;
- b. Sorteert de na stap a. resterende Westersen op telefoonnummerprioriteit, verwijder ieder tweede element zonder telefoonnummer, en vul de herbenadering aan tot 353 elementen door systematische selectie van Westersen (gesorteerd op telefoonnummerprioriteit, leeftijd, postcode, huisnummer, etc.);
- c. Sorteert de selectie uit stap b. op telefoonnummerprioriteit, en selecteer (de) **241** elementen met telefoonnummers van beste kwaliteit (alle nummers uit beste prioriteitsklassen, en systematisch uit laatst benodigde klasse). Die selectie vormt **LSM201812taak4**;
- d. De niet geselecteerde elementen uit stap c. vormen in principe de capi-uitzetting. Indien elementen hiervan woonachtig zijn op Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104, dan worden zij vervangen door evenzoveel nog niet geselecteerde elementen uit de Westersen. De resulterende selectie van **112** elementen vormt **LSM201812taak5**.

Bewerking van de steekproef LSM-extra (274 personen van 14 jaar of jonger)

- a. Laat de getrokken steekproef van 274 personen de reguliere screening ondergaan, i.e. verwijder die personen uit de steekproef wier adresgegevens onvolledig of onbruikbaar zijn, of die wonen op een adres dat ofwel in de voorgaande twaalf maanden al in een CBS-steekproef voorkwam, ofwel behoort tot de adressen van de institutionele bevolking, en plaats de adressen van alle na screening resterende elementen in de screeningsbakken;
- b. Sorteert de gescreende steekproef op herkomst, leeftijd, postcode, huisnummer, etc., verwijder iedere tweede Westerse persoon, en bied de resterende elementen aan voor telefoonnummerverrijking door externe partners;
- c. Sorteert het verrijkte bestand op herkomst, telefoonnummerprioriteit, leeftijd, postcode, huisnummer, etc., en verwijder iedere tweede Westerse persoon zonder telefoonnummer; selecteer dan alle niet-Westersen voor herbenadering, en vul aan tot 82 elementen door sys-

- tematische selectie van Westersen (gesorteerd op telefoonnummerprioriteit, leeftijd, postcode, huisnummer, etc.);
- d. Sorteert de selectie uit stap c. op telefoonnummerprioriteit, en selecteert (de) **50** elementen met telefoonnummers van beste kwaliteit (alle nummers uit beste prioriteitsklassen, en systematisch uit laatst benodigde klasse). Die selectie vormt **LSM201812taak41**;
 - e. Vervangt die resterende elementen woonachtig op de Waddeneilanden of in de hoogbouw van de postcodegebieden 1102, 1103 en 1104, door capi-uitzetbare elementen die in stap c. zijn geëlimineerd. Sorteert de zo verkregen 32 elementen dan op postcode, huisnummer, etc., en ken de elementen om en om toe aan **LSM201811taak51** en **LSM201812taak51 (16** elementen elk).

2. Vragenlijstontwerp

Voor LSM-A 2019 wordt een elektronische vragenlijst gebruikt voor cawi, cati en capi. Binnen het CBS is het team Vragenlijsten en Steekproeven (DVS) van de sector Waarnemen verantwoordelijk hiervoor.

De vragenlijst is voor zover mogelijk voor alle modes hetzelfde, met dien verstande dat de layout en de aanwijzingen voor de interviewer (cati, capi) of respondent (cawi) per mode verschillend zijn. Het vragenlijstontwerp wordt door middel van een review en vragenlijstschema's⁵ door de ontwikkelaar afgestemd met het RIVM en VeiligheidNL. De vragenlijst wordt in Blaise 4.8 geprogrammeerd, de door het CBS ontwikkelde software voor elektronische vragenlijsten.

Evenals in 2015 en 2017, is in 2019 de module Bewegen, Ongevallen en Sport opgenomen. Deze module is aangeleverd door het RIVM en Veiligheid.NL. De vragen van deze module bestaan uit reguliere vragen uit de Gezondheidsenquête aangevuld met verdiepingvragen.

In de Leefstijlmonitor 2019 zijn de volgende blokken opgenomen:

1. Huishoudbox
2. Standaardblok Betaald Werk
3. Standaardblok Onderwijs
4. Aard van het werk
5. Ervaren gezondheid
6. Beperkingen
7. BrillHoor
8. Werkverzuim
9. Medische consumptie
10. Lengte en gewicht
11. Beweeggedrag kinderen van 0 t/m 3 jaar (*geheel nieuw blok*)
12. Beweeggedrag kinderen van 4 t/m 11 jaar
13. Bewegen
14. Sport
15. Sedentair gedrag
16. Ongevallen
17. Onderwijs ouders/verzorgers

De belangrijkste/grootste wijzigingen ten opzichte van de vragenlijst LSM-A 2017B betreffen:

- Het blok Religie is verwijderd.
- Het blok Beweeggedrag kinderen van 0 t/m 3 is nieuw toegevoegd.
- Het blok Beweeggedrag kinderen 4 t/m 11 jaar én het blok Bewegen: er zijn vragen toegevoegd m.b.t. de tevredenheid over de gymleraar en/of zwemleraar.
- Het blok Sport: er zijn vragen toegevoegd m.b.t. de mate waarin men zich op zijn/haar gemak voelt bij de sportvereniging/sportaanbieder, vragen m.b.t. de tevredenheid over de trainer (ouder/vrijwilliger, jeugdspeler en/of professional), vragen over beschermingsmiddelen en -maatregelen tegen blessures, vragen over het belang dat ouders hechten aan het feit dat hun kind buiten speelt/sport en vragen over het plezier dat men beleeft aan sporten (actief en passief).

⁵ Schematische weergave van een vragenlijst waarbij de volgorde van vragen, routingvoorwaarden, tekstimputaties en afleidingen worden weergegeven, onderverdeeld in vragenblokken.

- Blok Sedentair gedrag: dit blok wordt vanaf 2019 ook aan 0 t/m 3-jarigen gesteld (met vraagteksten die specifiek op hen zijn afgestemd)
- Blok Ongevallen: overal waar stond "verwonding, blessure of letsel" is dit aangepast naar "verwonding of letsel". De reden hiervoor is dat sportongevallen (en dus blessures) sinds de LSM17B niet meer in het blok Ongevallen, maar in het blok Sport worden uitgevraagd.
- Voor de consistentie is het schema van de LSM-A dit jaar vergeleken met het schema van de GEZO. Daar waar afwijkingen gevonden werden, is bekeken of dit al dan niet verklaarbaar/terecht was. Dit heeft geleid tot een paar kleine aanpassingen in de LSM, waarmee aangesloten werd op de GEZO.

Voor de specifieke wijzigingen (zoals aangepaste vraag- en antwoordteksten, nieuwe vragen, verwijderde vragen etc.) wordt verwezen naar het vragenlijstschema van LSM19. De wijzigingen t.o.v. LSM17B zijn in dit schema ook tekstueel uiteengezet in een apart hoofdstuk.

3. Benaderingsstrategie

3.1 Waarneemstrategie

De Leefstijlmonitor is opgezet als een doorlopend onderzoek. De waarneemstrategie bestaat uit internetwaarneming, mogelijk gevolgd door telefonische of aan-huis herbenaderingen van de internet non-respons, afhankelijk van het telefoonbezit en het al dan niet uitgedund worden van een steekproefpersoon.

De internetwaarneming kan op iedere dag plaatsvinden. De telefonische waarneming vindt op doordeweekse dagen plaats. De aan-huis benadering wordt op doordeweekse dagen en op zaterdag of zondagen uitgevoerd. Voor de internetwaarneming wordt de standaard benaderingsstrategie toegepast, zie bijlage I (5.1), waarbij telkens twee weken⁶ tussen de (rappe) brieven wordt gelaten. Bij de aanschrijfbrief wordt tevens een incentive in de vorm van een cadeaukaart ter waarde van 5 euro toegevoegd.

Personen die naar aanleiding van één van de brieven via de CBS-helpdesk hebben aangegeven niet te kunnen of willen deelnemen aan het onderzoek worden niet als potentieel voor de telefonische of aan-huis waarneming aangewezen. Van de overige personen die niet via internet hebben gerepondeerd (herbenaderbare cawi-non-respons) wordt een selectie gemaakt die daadwerkelijk wordt herbenaderd. Naar verwachting wordt effectief 60% selectief uitgedund en niet herbenaderd. De steekproeven voor de telefonische herbenadering worden daarnaast zodanig uitgedund dat iedere maand een zelfde aantal adressen wordt aangeboden aan de telefonische waarneming. Hetzelfde wordt gedaan voor de aan-huis waarneming. De resterende steekproefpersonen worden telefonisch of aan-huis herbenaderd.

Op het moment dat de herbenaderingsporties worden geprepareerd, wordt voor respondenten de mogelijkheid afgesloten om de vragenlijst via internet in te vullen. Hiermee wordt voorkomen dat respondenten gelijktijdig via internet en telefonisch dan wel aan-huis reageren.

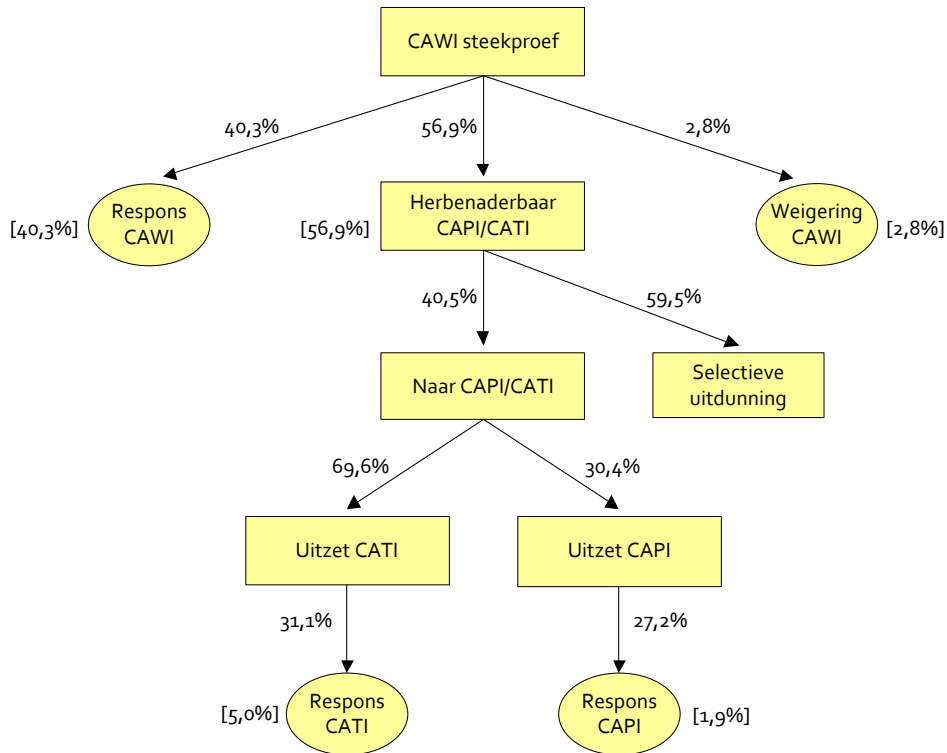
Personen die volgens randvoorwaarden 2, 3, 10 én 11, in aanmerking komen voor herbenadering door cati, worden gedurende 15 werkdagen telefonisch herbenaderd. De benaderingsstrategie die hiervoor gehanteerd wordt, is terug te vinden in bijlage I (hoofdstuk 5).

Personen die volgens randvoorwaarden 2, 3, 10 én 11, in aanmerking komen voor herbenadering door capi, worden aan-huis herbenaderd. De aan-huis benadering start niet meteen na afloop van de internetbenadering. Dit komt doordat de toewijzing van adressen aan aan-huis interviewers maandelijks plaatsvindt. Ongeveer halverwege elke maand vindt deze toewijzing ten behoeve van waarneming in de erop volgende maand plaats. De afsluiting van de internetwaarneming is zo goed als mogelijk afgestemd op de datum waarop de toewijzing naar interviewers plaatsvindt. De benaderingsstrategie voor de aan-huis benadering wordt weergegeven in bijlage I (5.3).

In figuur 3.1.1 wordt de waarneemstrategie schematisch weergegeven. Per benaderingsstap is de geschatte responskans vermeld, waarbij zowel de responskans is vermeld uitgaande van de betreffende deelsteekproef (zonder vierkante haken) als van de uitgezette cawi-steekproef (tussen vierkante haken). Deze kansen zijn gebaseerd op realisatiecijfers van de Leefstijlmonitor 2017 en 2018.

⁶ In het design van LSM-A 2018 was dit nog 1 week. Dit kan door het toepassen van de 72-uurs verzending niet meer.

Figuur 3.1.1: Waarneemstrategie, LSM-A 2019

Uit figuur 3.1.1 is de totaal te verwachten responskans berekend op basis van de onderscheiden benaderingsstappen. Tabel 3.1.2 geeft de responskans per benaderingsstap en de cumulatieve responskans op de uitgezette steekproef.

Tabel 3.1.2: Responskans per benaderingsstap en totale responskans, LSM-A 2019

Benaderingsstap	Respons
Cawi	0,403
Cati	$0,569 \times 0,405 \times 0,696 \times 0,311 = 0,050$
Capi	$0,569 \times 0,405 \times 0,304 \times 0,272 = 0,019$
Totaal	0,472

Uit tabel 3.1.2 blijkt dat naar verwachting 47,2 procent van de uitgezette steekproef tot respons leidt. Het totale verwachte cawi-responspercentage bedraagt 40,3%. Het verwachte responspercentage op de aan de telefonische waarneming aangeboden steekproef bedraagt 31,1%. Het verwachte responspercentage op de aan de aan-huis waarneming aangeboden steekproef bedraagt 27,2%. Van de benaderde steekproefpersonen geeft tijdens de cawi-waarneming 2,8% via het Contactcenter Inbound (CCI) aan niet te kunnen of willen deelnemen aan het onderzoek.

In figuur 3.1.3 wordt de benaderingsstrategie schematisch weergegeven. Uit het design van 2018 stromen herbenaderingsporties door naar 2019 (porties in rood). Vanaf 1 januari 2019 wordt de vragenlijst ingezet van de module Bewegen, Ongevallen en Sport. Dat wil zeggen dat steekproefpersonen die in een steekproefportie zitten die start ná 1 januari 2019, benaderd gaan worden met de nieuwe vragenlijst. Vanaf 1 januari 2020 wordt de vragenlijst ingezet van de nieuwe module. Dat wil zeggen dat steekproefpersonen die in een steekproefportie zitten die start ná 1 januari 2020, benaderd gaan worden met de nieuwe vragenlijst behorende bij de module van 2020, de porties aangegeven met blauw in figuur 3.1.3.

Figuur 3.1.3: Schematische weergave van de benaderingsstrategie, LSM-A 2019

Doelpopulatie:	15+ →		0+												→ 15+		
	Vragenlijst 2018		Vragenlijst 2019												Vragenlijst 2020		
Maand:	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	
Portie:	201811	cawi	cati	capi													
	201812		cawi	cati	capi												
	201901			cawi	cati	capi											
	201902				cawi	cati	capi										
	201903					cawi	cati	capi									
	201904						cawi	cati	capi								
	201905							cawi	cati	capi							
	201906								cawi	cati	capi						
	201907									cawi	cati	capi					
	201908										cawi	cati	capi				
	201909											cawi	cati	capi			
	201910												cawi	cati	capi		
	201911													cawi	cati	capi	
	201912														cawi	cati	
	202001															cawi	
	202002																cawi

Indien horizontaal gekeken wordt, wordt duidelijk welke modes bij eenzelfde steekproef horen. Dus cawi in januari wordt gevolgd door herbenaderingen via cati in februari en via capi in maart. Tevens wordt aangegeven welke vragenlijst bij welke portie gebruikt dient te worden.

3.2 Brieven en folder

Voor de internetwaarneming wordt de standaard benaderingsstrategie toegepast, waarbij telkens twee weken tussen de rappelbrieven wordt gelaten. Voor deze benaderingsstrategie worden als basis dezelfde brieven gehanteerd als in 2018, met dien verstande dat in 2019 ook de brieven voor respondenten jonger dan 12 jaar gebruikt zullen worden, omdat de doelpopulatie in 2019 veranderd in respondenten van 0 jaar en ouder.

In de aanschrijfbrief zijn een inlogcode en een gebruikersnummer opgenomen. Daarnaast wordt in de brief ingegaan op het doel van het onderzoek en wordt aangekondigd dat mogelijk een telefonische of aan-huis benadering volgt als geen reactie wordt ontvangen van de respondent via internet. Bij deze brief wordt tevens een incentive in de vorm van een cadeaukaart ter waarde van 5 euro toegevoegd. Ook wordt vermeld dat het om een gezamenlijk onderzoek gaat, waarbij het CBS de verzamelde gegevens aanvult met enkele reeds bij het CBS aanwezige variabelen (informed consent).

De brieven moeten worden voorzien van de nieuwe CBS-standaard alinea's en een geactualiseerde 'informed consent' passage. De aanschrijfbrief wordt door het CBS opgesteld, waarbij input van de betrokken partijen gevraagd wordt met betrekking tot het doel en de achtergronden van het onderzoek. Het doel van het onderzoek wordt dusdanig geformuleerd dat het betrekking heeft op de inhoud van beide modules.

Extra brieven schakeleffect 0-14 jarigen

Door de mixed-mode waarnemingsstrategie, ontstaat er begin 2019 een zogenaamd 'schakeleffect' voor 0-14 jarigen. Deze groep ontbreekt immers in de herbenaderingsporties die doorstromen uit 2018. Er wordt een tekort aan 0-14 jarigen verwacht van 50 steekproefelementen in de cati-uitzetting van januari 2019, en 16 steekproefelementen in de capi-uitzettingen van zowel januari en februari 2019. Om de te verwachten tekorten in de leeftijdsgroep 0-14 jaar te compenseren, zal een aanvullende steekproef worden getrokken voor de maanden januari en februari.

Omdat deze personen niet eerder zijn aangeschreven, worden voor deze groep twee aparte aanschrijfbrieven opgesteld. Voor de telefonische waarneming van januari 2019 zullen de aanschrijfbrieven rechtstreeks vanuit het CBS worden verstuurd aan de steekproefpersonen. Voor de aan-huis waarnemingen van januari en februari 2019 zullen de aanschrijfbrieven vanuit

de interviewers worden verstuurd. De brieven zullen, ongeveer een week voorafgaand aan de maand van waarneming, vanuit het CBS samen met de enquêtematerialen worden opgestuurd naar de interviewers. Voor de aanvullende steekproeven worden geen rappelbrieven verstuurd. De aanschrijfbrieven voor de aanvullende steekproeven worden eveneens voorzien van een incentive in de vorm van een cadeaukaart ter waarde van 5 euro.

Folder

Bij de aanschrijfbrief wordt de onderzoekspecifieke LSM-A folder bijgesloten. De inhoud en persberichten van deze folder moeten worden geactualiseerd.

3.3 Verhuizers

Hoewel steekproeven zo kort mogelijk voor aanvang van een nieuwe waarneemperiode worden getrokken, is niet te voorkomen dat het adres in de Basisregistratie Personen (BRP) niet juist blijkt te zijn, omdat de steekproefpersoon is verhuisd. NAW-gegevens worden vlak voor de uitzet gecontroleerd door de steekproefgroep en aangepast. Indien een steekproefpersoon ondertussen een nieuw adres aan de gemeente heeft doorgegeven, wordt dit adres gebruikt. Tijdens de waarneemperiode worden geen verhuizers herbenaderd.

3.4 Dataverzameling in de Bijlmer en op de Waddeneilanden

In heel Amsterdam Zuidoost wordt aan-huis waargenomen met uitzondering van sommige adressen in de postcodes 1102, 1103 en 1104. Maandelijks wordt door de regiomanager van regio Amsterdam beoordeeld welke steekproefadressen niet aan huis worden benaderd. Het criterium dat daarbij wordt gehanteerd is de veiligheid voor de interviewers. In de praktijk komt het erop neer dat sloopflats, gedeeltelijke sloopflats en een deel van de hoogbouw niet aan huis worden benaderd. In deze gebieden wordt wel via internet en telefonisch waargenomen. Omdat op de Waddeneilanden, Vlieland, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog en Texel geen interviewers wonen, wordt op deze eilanden niet aan-huis geënquêteerd. Wel wordt daar via internet en telefonisch waargenomen.

4. Uitvoering veldwerk

4.1 Aanpassingen onderzoeksopzet

Voor de Leefstijlmonitor 2019, hebben de volgende aanpassingen plaatsgevonden aan de onderzoeksopzet:

1. Herplanning telefonische waarneming, portie t6

Op 2 juli 2019 heeft het team Dataverzameling Telefonisch Interviewen (DTI) vanaf 18.15 uur niet kunnen bellen vanwege ICT problemen. DTI heeft vervolgens het verzoek ingediend om de betreffende portie (t6) met 1 dag te verlengen.

De telefonische waarneming van portie t6 van LSM-A (201906_taa4) liep tot en met vrijdag 19 juli. Portie t6 had 15 beschikbare beldagen. Doordat op 2 juli niet of nauwelijks is gebeld, werd dit gereduceerd tot 14 beldagen. Om toch de kans om mensen te bereiken te vergroten, is door DTI gevraagd om een dag langer te kunnen bellen. Daarom is de einddatum van deze portie aangepast van 19 juli naar 22 juli 2019.

Concreet is de einddatum in tabel 4.1.1 daardoor als volgt veranderd:

Tabel 4.1.1: Gegevens over de cati-porties, LSM-A 2019

Portie *	startdatum	einddatum	aantal
t6	1-jul	22-jul	291

2. Steekproefverhoging internetwaarneming, porties c11 en c12

De responsontwikkeling bij de LSM-A 2019 gaf aanleiding om de steekproefaantallen voor de internetwaarneming te verhogen voor de porties c11 en c12 van tabel 4.1.2. Op 30 september 2019 heeft het RIVM ingestemd met het verhogen van beide steekproeven met elk 190 eenheden (in totaal 380 eenheden).

De initiële steekproefomvang voor elk van de twee steekproefporties is hierdoor verhoogd van 1.818 naar 2.008 steekproefelementen. De vaste omvangen voor de telefonische en aan-huis waarneming bleven ongewijzigd.

Concreet zijn de verwachte aantallen in tabel 4.1.2 daardoor als volgt veranderd:

Tabel 4.1.2 Verzenddatums en aantal brieven internetwaarneming, LSM-A 2019

Portie *	Verzend		Bezorg		Uurs post	Sluiten cawi	Verwacht aantal	Dlt
	dag	datum	dag	datum				
c11 a	di	22-okt	vr	25-okt	72 Sandd		2.008	
c11.1 r1	di	5-nov	vr	8-nov	72 Sandd		1.669	
c11.2 r2	di	19-nov	vr	22-nov	72 Sandd	2-dec 6:00 uur	1.366	39
c12 a	di	19-nov	vr	22-nov	72 Sandd		2.008	
c12.1 r1	di	3-dec	vr	6-dec	72 Sandd		1.669	
c12.2 r2	di	17-dec	vr	20-dec	72 Sandd	31-dec 6:00 uur	1.366	40

Bij de aanschrijfbrieven voor de 380 aanvullende steekproefelementen zijn ook incentives ter waarde van 5 euro bijgesloten inclusief een folder.

4.2 Veldwerkresultaten

Tabel 4.1.3a geeft de responsaantallen en -percentages naar mode en voor het totaal van de drie modes voor alle steekproefporties die in 2019 zijn gestart. Tabel 4.1.3a bevat dus ook responsen die in 2020 zijn gerealiseerd. Concreet betreft dit:

- voor de steekproefportie die gestart is in november 2019 met de internetwaarneming, de aan-huis herbenadering in januari 2020 (82 gerealiseerde responsen), en
- voor de steekproefportie die gestart is in december 2019 met de internetwaarneming, de telefonische herbenadering in januari 2020 (65 responsen gerealiseerd) en de aan-huis herbenadering in februari 2020 (82 responsen gerealiseerd).

Als de 2020 waarneming (herbenadering) van de betreffende cawi steekproefporties van november en december 2019 niet wordt meegenomen in tabel 4.1.3a, zou de totaalkolom en het totaalpercentage geen betekenis hebben. Uit tabel 4.1.3a is dus het totale responspercentage af te leiden op basis van de totale cawi-uitzet in kalenderjaar 2019.

In tabel 4.1.3b wordt nogmaals ingegaan op de responsaantallen en -percentages naar mode en voor het totaal van de drie modes voor alle steekproefporties, maar dan voor alle steekproefporties en herbenaderingporties die in 2019 zijn uitgezet en waarvoor in 2019 responsen zijn gerealiseerd. Uit tabel 4.1.3b is dus de totale absolute respons af te leiden in kalenderjaar 2019.

Voor beide tabellen gelden de volgende definities en afbakeningen:

- Tot 'kaderfouten' worden gerekend: persoon is overleden, persoon is verhuisd naar buitenland, persoon behoort tot de institutionele bevolking, persoon is onbekend op adres of telefoon is afgesloten (alleen bij cati), het adres betreft een woning in aanbouw (alleen bij capi), een afgebroken woning of sloopwoning (alleen bij capi), het is geen woonadres of de woning is leegstaand of (tijdelijk) onbewoond (alleen bij capi).
- Tot 'weigeringen' worden gerekend: personen die hebben aangegeven niet te willen deelnemen aan het onderzoek.
- Met 'geen contact' wordt bedoeld dat de contactpogingen zoals voorgeschreven in de benaderingsstrategie niet hebben geleid tot een contact met de steekproefpersoon.
- De 'taalbarrières' bestaan uit de personen die wegens taalproblemen niet geïnterviewd konden worden.
- De categorie 'geen gelegenheid' wordt gebruikt om aan te geven dat de te interviewen persoon niet beschikbaar is in de gegeven veldwerkperiode, bijvoorbeeld wegens vakantie of ziekte.
- De categorie 'verhuisd in Nederland' bevat personen waarvoor tijdens de contactpoging is vastgesteld dat deze op een ander adres in Nederland woonachtig zijn.
- De categorie 'overige non-respons' bevat bij de aan-huis waarneming onder andere de eindresultaten 'retour' of 'voorkeur voor andere mode'. 'Retour' betekent dat het steekproefadres volledig onbewerkt of onvolledig bewerkt is teruggestuurd. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als de interviewer ziek wordt en de betreffende adressen niet meer aan een andere interviewer kunnen worden toegewezen. Als de betreffende interviewer al activiteiten heeft ondernomen om het adres te benaderen wordt deze afgeboekt als onvolledig bewerkt retour, en als dit niet het geval is als volledig onbewerkt retour. 'Voorkeur voor andere mode' betreft respondenten die alleen bereid waren via een andere mode dan de toegepaste waarneemmode deel te nemen, terwijl dit volgens de benaderingstrategie op dat moment niet meer mogelijk was. Het betreft dus eigenlijk een weigering voor het onderzoek in de huidige opzet. Bij de telefonische waarneming bevat de

categorie 'overige non-respons' naast 'voorkeur voor andere mode' ook de gevallen waarbij een 'mobiel nummer van een huisgenoot wordt bereikt' maar niet de onderzoekspersoon zelf.

- De categorie 'uitgedund/niet uitgezette adressen' bij de telefonische en aan-huis waarneming betreft voor het overgrote deel de adressen die zijn uitgedund, zie randvoorwaarde 11, en voor een klein gedeelte adressen in de Bijlmer of op de Waddeneilanden die niet zijn toegekend aan een interviewer, zie paragraaf 3.4, of personen die via de helpdesk hadden aangegeven een telefonische benadering te willen maar waarvoor geen telefoonnummer beschikbaar was.

Tabel 4.1.3a Responsoverzicht naar mode en totale steekproef, LSM-A 2019

	CAWI	CATI	CAPI	Totaal	CAWI	CATI	CAPI	Totaal
	<i>Aantal</i>				<i>%</i>			
Uitzet vanuit CAWI 2019	22.196	3.475	1.704	22.196	-	-	-	-
w.v. extra uitzet in 2020	0	0	0	0	-	-	-	-
Kaderfouten	57	712	62	831	0,3	20,5	3,6	3,7
Uitzet - kaderfouten	22.139	2.763	1.642	21.365	99,7	79,5	96,4	96,3
Afgehandelde non-respons	380	1.725	1.018	3.123	1,7	48,9	58,6	14,1
w.v. weigering	198	371	354	923	0,9	10,5	20,4	4,2
geen contact	0	807	105	912	0,0	22,9	6,0	4,1
taalbarrière	23	75	268	366	0,1	2,1	15,4	1,6
geen gelegenheid / niet in staat	97	208	121	426	0,4	5,9	7,0	1,9
verhuisd in Nederland	58	184	132	374	0,3	5,2	7,6	1,7
overige non-respons	4	80	38	122	0,0	2,3	2,2	0,5
Respons	8.405	1.038	624	10.067	37,9	29,4	35,9	45,4
Volledige response	8.405	1.022	598	10.025	37,9	29,0	34,4	45,2
Onvolledig/afgebroken respons	0	16	26	42	0,0	0,5	1,5	0,2
Nog in behandeling	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Door naar volgende mode	13.354	-	-	-	60,2	-	-	-
w.v. uitgedund / niet uitgezet	8.175	-	-	-	61,2	-	-	-
w.v. naar CATI	3.475	-	-	-	67,1	-	-	-
naar CAPI	1.704	-	-	-	32,9	-	-	-

Uit tabel 4.1.3a is af te leiden dat over alle steekproefporties die in 2019 zijn gestart, gemiddeld genomen 45,2% (volledige) respons is gerealiseerd. Daarmee is niet aan de responsverwachting (47,2%) voldaan. Dit is volledig toe te schrijven aan de internet en telefonische waarneming. Bij de internetwaarneming is 37,9% respons gerealiseerd. Dit is 2,4 procentpunten onder de responsverwachting (40,3%). De telefonische herbenadering presteert met 29,0% ruim 2,1 procentpunten onder de responsverwachting (31,1%). Meest opvallend in tabel 4.1.3a is dat een groot deel van de steekproef voor de telefonische herbenadering niet wordt bereikt (22,9%) of een kaderfout als resultaat heeft (20,5%), hetgeen vrijwel volledig afgesloten telefoonnummers betreft. De aan-huis herbenadering presteert met 7,2 procentpunt ruim boven de responsverwachting (gerealiseerd 34,4% versus target 27,2%).

Merk nogmaals op dat de responspercentages voor de telefonische en aan-huis waarneming in tabel 4.3.1a betrekking hebben op alleen de herbenaderingsporties die afkomstig zijn uit in 2019 uitgezette steekproeven. Tabel 4.3.1a bevat dus ook responsen die in 2020 zijn gerealiseerd.

In tabel 4.1.3b worden de responsaantallen en -percentages naar mode en voor het totaal van de drie modes weergegeven voor alle steekproefporties en herbenaderingporties die in 2019 zijn uitgezet en waarvoor in 2019 responsen zijn gerealiseerd.

Tabel 4.1.3b Responsoverzicht naar mode en totale steekproef, LSM-A 2019

	CAWI	CATI	CAPI	Totaal	CAWI	CATI	CAPI	Totaal
	<i>Aantal</i>				<i>%</i>			
Uitzet vanuit CAWI 2019	22.196	3.475	1.704	22.196	-	-	-	-
+ extra uitzet (inschakeleffect 2019)	-	50	32	82	-	-	-	-
+ uitzet in 2019 vanuit CAWI 2018	-	241	224	465	-	-	-	-
- uitzet in 2020 vanuit CAWI 2019	-	274	424	698	-	-	-	-
Totale uitzet in 2019		3.492	1.536	22.278	-	-	-	-
Kaderfouten	57	723	59	839	0,3	20,7	3,8	3,8
Uitzet - kaderfouten	22.139	2.769	1.477	21.439	99,7	79,3	96,2	96,2
Afgehandelde non-respons	380	1701	921	3002	1,7	48,7	60,0	13,5
w.v. weigering	198	373	296	867	0,9	10,7	19,3	3,9
geen contact	0	790	100	890	0,0	22,6	6,5	4,0
taalbarrière	23	79	265	367	0,1	2,3	17,3	1,6
geen gelegenheid / niet in staat	97	207	97	401	0,4	5,9	6,3	1,8
verhuisd in Nederland	58	175	128	361	0,3	5,0	8,3	1,6
overige non-respons	4	77	35	116	0,0	2,2	2,3	0,5
Respons	8.405	1.068	556	10.029	37,9	30,6	36,2	45,0
Volledige response	8.405	1.049	527	9.981	37,9	30,0	34,3	44,8
Onvolledig/afgebroken respons	0	19	29	48	0,0	0,5	1,9	0,2
Nog in behandeling	0	0	0	0	0	0	0	0
Door naar volgende mode	13.354	-	-	-	60,2	-	-	-
w.v. Uitgedund / niet uitgezet	8.175	-	-	-	61,2	-	-	-
w.v. naar CATI	3.475	-	-	-	67,1	-	-	-
naar CAPI	1.704	-	-	-	32,9	-	-	-

De categorie 'extra uitzet (inschakeleffect 2019)' in tabel 4.1.3b betreft de aanvullende steekproeven bij de telefonische en aan-huis waarneming behorende bij de cati en capi porties in januari en februari 2019 ter compensatie van het inschakeleffect in de LSM-A 2019.

Om tot de daadwerkelijke uitzet in kalenderjaar 2019 te komen, waarvoor ook in 2019 respons is gerealiseerd, is de uitzet vanuit de cawi porties van 2019 geteld:

- plus de aanvullende cati en capi steekproefporties in januari en februari 2019 (inschakeleffect 2019);
- plus de cati en capi herbenaderingsporties vanuit cawi november en december 2018 die in 2019 zijn uitgevoerd;
- minus de cati en capi herbenaderingsporties vanuit cawi november en december 2019 die in 2020 zijn uitgevoerd.

Uit tabel 4.1.3b kan worden afgeleid dat in kalenderjaar 2019, 9.981 (volledige) responsen zijn gerealiseerd. Hiermee wordt (net) niet voldaan aan de responseis van 10.000 responsen uit randvoorwaarde 6.

Uit tabel 4.1.3.b kan ook worden afgeleid wat de responspercentages zijn voor de telefonische en aan-huis waarneming, die betrekking hebben op alleen de herbenaderingsporties die zijn uitgevoerd in 2019. De telefonische herbenadering presteert met 1,1 procentpunten onder de responsverwachting (gerealiseerd 30,0% versus target 31,1%). Opvallend in tabel 4.1.3b is dat een groot deel van de steekproef voor de telefonische herbenadering nog steeds niet wordt bereikt (22,6%) of een kaderfout als resultaat heeft (20,7%), hetgeen vrijwel volledig afgesloten telefoonnummers betreft. De aan-huis herbenadering presteert met 7,1 procentpunten ruim boven de responsverwachting (gerealiseerd 34,3% versus target 27,2%).

Respons naar mode en steekproefportie

Tabel 4.1.4 geeft de responsaantallen en -percentages naar mode en steekproefportie voor alle steekproefporties die in 2018 zijn gestart, waarvan herbenaderingsporties doorstromen naar 2019 en van alle steekproefporties die in 2019 zijn gestart, waarvan een deel van de herbenaderingsporties doorstroomt naar 2020. Tabel 4.1.4 bevat dus ook responsen die in 2018 en 2020 zijn gerealiseerd, dit zijn respectievelijk de groen en blauw gearceerde cellen.

Concreet betreft dit:

- voor de steekproefportie die gestart is in november 2018 met de internetwaarneming, de internetwaarneming in november 2018 (699 gerealiseerde responsen) en de telefonische herbenadering in december 2018 (99 responsen gerealiseerd);
- voor de steekproefportie die gestart is in december 2018 met de internetwaarneming, de internetwaarneming in december 2018 (684 responsen gerealiseerd);
- voor de steekproefportie die gestart is in november 2019 met de internetwaarneming, de aan-huis herbenadering in januari 2020 (82 gerealiseerde responsen);
- voor de steekproefportie die gestart is in december 2019 met de internetwaarneming, de telefonische herbenadering in januari 2020 (65 responsen gerealiseerd) en de aan-huis herbenadering in februari 2020 (82 responsen gerealiseerd).

Voor de steekproefporties van januari tot en met juni werd in de internetronde gemiddeld 39,1% respons gerealiseerd. Voor de steekproefporties van juli tot en met december was dit gemiddeld 36,7%, een daling van 2,4 procentpunt. Voor de internetwaarneming geldt dus dat de gerealiseerde respons in de tweede helft van 2019 slechter was. De cawi-target (40,3%) is echter het gehele jaar in geen enkele maand gehaald en vanaf mei 2019 zonder aanwijsbare reden (rekening houdende met de normale variatie gedurende het jaar) verder weggezakt.

Bij de telefonische waarneming is de gemiddeld gerealiseerde respons voor de steekproefporties van juli tot en met december 4,6 procentpunten lager dan voor de steekproefporties van januari tot en met juni. Dit is grotendeels te verklaren doordat de Matrixian Group, verantwoordelijk voor de telefoonnummerverrijking, vanaf september 2019 een overall lagere kwaliteit telefoonnummers heeft geleverd (wat heeft geleid tot een hoger percentage kaderfouten, met name van de categorie 'telefoonnummer afgesloten'), waardoor indirect minder respons bij de telefonische waarneming is gerealiseerd.

Ook bij de aan-huis waarneming is de respons van juli tot en met december 2,2 procentpunten lager dan voor de steekproefporties van januari tot en met juni. Echter in tegenstelling tot de andere modes heeft de aan-huis waarneming het gehele jaar ruim boven target (27,2%) gepresteerd.

Tabel 4.1.4 Responsaantallen en -percentages naar mode en steekproefportie, LSM-A 2019

		Steekproefportie														
Mode		Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
CAWI	Uitzet	1.560	1.560	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	1.818	2.008	2.008	25.316
	Respons															
	-aantal	699	684	728	700	731	730	706	670	672	667	632	703	763	703	9.788
	-%	44,8	43,8	40,0	38,5	40,2	40,2	38,8	36,9	37,0	36,7	34,8	38,7	38,0	35,0	38,7
CATI	Uitzet	346	291	291	291	291	291	291	291	291	291	291	291	291	274	4.112
	Respons															
	-aantal	99	92	93	100	92	95	93	90	93	82	68	80	71	65	1.213
	-%	28,6	31,6	32,0	34,4	31,6	32,6	32,0	30,9	32,0	28,2	23,4	27,5	24,4	23,7	29,5
CAPI	Uitzet	128	128	128	128	128	128	128	128	128	128	128	128	212	212	1.960
	Respons															
	-aantal	53	40	43	39	53	44	47	38	42	41	45	42	82	82	691
	-%	41,4	31,3	33,6	30,5	41,4	34,4	36,7	29,7	32,8	32,0	35,2	32,8	38,7	38,7	35,3
Totaal	Respons															
	-aantal	851	816	864	839	876	869	846	798	807	790	745	825	916	850	11.692
	-%	54,0	50,2	47,5	46,1	48,2	47,8	46,5	43,9	44,4	43,5	41,0	45,4	45,6	42,3	46,1
	Target	51,4	48,1	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	47,2	48,9	48,5	

Respons naar mode en kwartaal

Tabel 4.1.5a geeft het gerealiseerde aantal responsen naar mode en kwartaal. Het betreft responsen die daadwerkelijk in kalenderjaar 2019 zijn gerealiseerd.

Tabel 4.1.5a Responsaantallen naar mode en kwartaal, LSM-A 2019

Mode	Kwartaal				Totaal
	1	2	3	4	
CAWI	2.159	2.106	1.971	2.169	8.405
CATI	285	280	265	219	1.049
CAPI	136	136	127	128	527
Totaal	2.580	2.522	2.363	2.516	9.981

Uit tabel 4.1.5a kan worden geconcludeerd dat de totaal gerealiseerde respons gedurende het jaar een lichte neerwaartse trend vertoont en in het laatste kwartaal weer stijgt. Aan de wens om de totale respons zo goed mogelijk over het jaar te spreiden en per kwartaal ongeveer gelijk te houden, is naar verwachting voldaan.

Tabel 4.1.5b geeft de modeverhoudingen in procenten weer per kwartaal en totaal. Uit de tabel blijkt dat de modeverhoudingen per kwartaal elkaar niet veel ontlopen. Bij internet is het verschil maximaal 2,8 procentpunten, bij de telefonische waarneming 2,5 procentpunten en bij de aan-huis waarneming maximaal 0,3 procentpunt. Van alle in 2019 gerealiseerde responsen is 84,2% gerealiseerd via internet, 10,5% via de telefonische waarneming en 5,3% via de aan-huis waarneming.

Tabel 4.1.5b Modeverhoudingen in procenten naar kwartaal, LSM-A 2019

Mode	Kwartaal				Totaal
	1	2	3	4	
CAWI	83,7	83,5	83,4	86,2	84,2
CATI	11,0	11,1	11,2	8,7	10,5
CAPI	5,3	5,4	5,4	5,1	5,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Respons naar mode en leeftijdscategorie

Tabellen 4.1.6a en 4.1.6b geven de responsresultaten in aantallen en percentages naar mode en leeftijdscategorie. In tegenstelling tot tabel 4.1.3a en 4.1.3b is in tabellen 4.1.6a en 4.1.6b gekozen om de resultaten te beperken tot de waarneming in 2019. Er zijn dus geen resultaten uit 2018 en 2020 meegenomen. Het betreft dus ook hier alleen responsen die daadwerkelijk in kalenderjaar 2019 zijn gerealiseerd.

Op basis van tabellen 4.1.6a en 4.1.6b kan worden bepaald hoe de in 2019 gerealiseerde respons, te weten 9.981 responsen, is verdeeld naar leeftijd en mode.

Uit tabel 4.1.6a blijkt dat het daadwerkelijk totaal uitgezette aantal steekproefelementen bij de telefonische en aan-huis waarneming lager is dan het aantal steekproefelementen dat voor de telefonische en aan-huis waarneming beschikbaar was (het potentieel uit te zetten aantal, de categorie 'nog geen eindresultaat' bij internet). Dit komt doordat een deel van de steekproefelementen bij de telefonische en aan-huis waarneming is uitgedund, zie randvoorwaarde 11.

Uit tabel 4.1.6.b blijkt dat de responsbereidheid via internet het laagst is in de leeftijdscategorie 18+ met 36,7% respons. Het verschil is maximaal 3,8 procentpunten tussen de leeftijdscategorieën 12-17 en 18+. Ook de telefonische en aan-huis herbenaderingen zijn het minst succesvol in de leeftijdscategorie 18+. Bij de telefonische waarneming bedraagt het verschil maximaal 3,8 procentpunten tussen de leeftijdscategorieën 12-17 en 18+. Bij de aan-huis waarneming bedraagt het verschil maximaal 22,9 procentpunten tussen de leeftijdscategorieën 0-11 en 18+. Het is echter zeker niet zo dat de groep 18+ slecht deelneemt aan het onderzoek. Uit tabel 4.1.7 blijkt namelijk dat het gerealiseerd aantal responsen (6.957) in deze leeftijdscategorie nagenoeg gelijk is aan het vooraf verwachte aantal responsen (7.084), in verhouding 98,2%.

Uit tabel 4.1.6.b blijkt dus dat de gerealiseerde responspercentages bij de internet en telefonische waarneming per leeftijdscategorie elkaar het minst ontlopen. Zoals eerder genoemd is het verschil maximaal 3,8 procentpunten tussen de leeftijdscategorieën. Bij de aan-huis herbenadering zijn de verschillen tussen de leeftijdscategorieën het grootst (22,9 procentpunten).

Overall kan worden geconcludeerd dat de leeftijdscategorie 18+ het minst goed deelneemt aan het onderzoek, maar nog steeds volgens verwachting respondeert.

Tabel 4.1.6a Responsoverzicht naar mode en leeftijdscategorieën (aantal), LSM-A 2019

Mode		Leeftijdscategorie (aantal)		
		0-11	12-17	18+
CAWI	Uitgezette steekproef	3.391	3.097	15.708
	Kaderfouten	11	9	37
	Non-respons	29	25	326
	Volledige respons	1.378	1.255	5.772
	Onvolledige respons	0	0	0
	Nog geen eindresultaat	1.973	1.808	9.573
CATI	Uitgezette steekproef	272	580	2.640
	Kaderfouten	80	111	532
	Non-respons	101	281	1.319
	Volledige respons	90	186	773
	Onvolledige respons	1	2	16
CAPI	Uitgezette steekproef	129	93	1.314
	Kaderfouten	1	3	55
	Non-respons	56	43	822
	Volledige respons	70	45	412
	Onvolledige respons	2	2	25
Totale Respons		1.538	1.486	6.957

Tabel 4.1.6b Responsoverzicht naar mode en leeftijdscategorieën (percentage), LSM-A 2019

Mode		Leeftijdscategorie (%)		
		0-11	12-17	18+
CAWI	Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0
	Kaderfouten	0,3	0,3	0,2
	Non-respons	0,9	0,8	2,1
	Volledige respons	40,6	40,5	36,7
	Onvolledige respons	0,0	0,0	0,0
	Nog geen eindresultaat	58,2	58,4	60,9
CATI	Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0
	Kaderfouten	29,4	19,1	20,2
	Non-respons	37,1	48,4	50,0
	Volledige respons	33,1	32,1	29,3
	Onvolledige respons	0,4	0,3	0,6
CAPI	Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0
	Kaderfouten	0,8	3,2	4,2
	Non-respons	43,4	46,2	62,6
	Volledige respons	54,3	48,4	31,4
	Onvolledige respons	1,6	2,2	1,9

Respons naar leeftijdscategorie en aandeel populatie

Tabel 4.1.7 geeft voor de drie leeftijdscategorieën in tabel 4.1.6a het aandeel in het totaal aantal in 2019 gerealiseerde responsen en het verwachte aandeel in het totaal aantal responsen conform de aannames in paragraaf 1.4.

Tabel 4.1.7 Aandeel in 2019 gerealiseerde responsen en populatie naar leeftijd, LSM-A 2019

Leeftijdscategorie	Verwachte respons		Gerealiseerde respons	
	aantal	%	aantal	%
0-11	1.607	15,6	1.538	15,4
12-17	1.605	15,6	1.486	14,9
18+	7.084	68,8	6.957	69,7
totaal	10.296	100,0	9.981	100,0

In tabel 4.1.7 is terug te zien dat voor alle leeftijdscategorieën 0-11, 12-17 en 18+ het aandeel gerealiseerde respons nagenoeg overeenkomt met het vooraf verwachte aandeel respons binnen de leeftijdscategorie.

Voor de leeftijdscategorieën 0-11 is het aandeel gerealiseerde respons 0,2 procentpunt lager dan het vooraf verwachte aandeel respons binnen deze leeftijdscategorie. Voor de leeftijdscategorie 12-17 is het aandeel gerealiseerde respons 0,7 procentpunt lager dan het vooraf verwachte aandeel respons binnen deze leeftijdscategorie. Voor de leeftijdscategorie 18+ is het aandeel gerealiseerde respons 0,9 procentpunt hoger dan het vooraf verwachte aandeel respons binnen deze leeftijdscategorie.

Gewogen respons naar steekproefportie

Tenslotte is na afloop van de complete waarneemstrategie voor een steekproefportie het gewogen responspercentage uitgerekend, waarbij het responspercentage wordt gecorrigeerd voor over- en ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in de steekproef ten opzichte van een proportioneel getrokken steekproef. Dit betekent dat het responspercentage mag worden gewogen naar insluitkans, omdat de steekproef niet evenredig is getrokken. Het gewicht van een steekproefpersoon is 1 gedeeld door de kans waarmee die persoon is geselecteerd in de steekproef. Op deze manier tellen personen met een grotere insluitkans minder zwaar mee dan personen met een kleinere insluitkans.

Tabel 4.1.8 geeft het resultaat voor alle steekproefporties, waarvoor in 2019 de volledige waarneemstrategie is doorlopen, aangevuld met de steekproefporties november en december 2018, waarvan de herbenaderingsporties doorliepen in 2019. In het gewogen responspercentage wordt voor LSM-A ook gecorrigeerd voor de toegepaste uitdunning. Er wordt in de tabel een gewogen responspercentage gegeven met en zonder correctie voor kaderfouten.

Tabel 4.1.8 gewogen respons naar steekproefportie, LSM-A 2019

	Steekproefportie													
	2018		2019											
	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
% gewogen respons (zonder correctie voor kaderfouten)	65,1	63,0	62,0	59,4	61,8	60,9	61,4	57,6	58,5	57,8	55,3	59,0	58,2	64,3
% gewogen respons (met correctie voor kaderfouten)	67,6	65,8	65,3	62,9	64,8	63,5	64,5	60,6	62,0	62,0	59,2	62,4	61,0	65,5

4.2.1 Interviewduur

Volgens randvoorwaarde 15 zou de gemiddelde duur van de vragenlijst maximaal 30 minuten mogen bedragen in de aan-huis (capi) mode. Vuistregel van het CBS is dat capi de langste gemiddelde vragenlijstduur heeft en dat de telefonische waarneming (cati) in elk geval de afgesproken vragenlijstduur niet mag overschrijden. Na afloop van het veldwerk is de gemiddelde vragenlijstduur per mode bepaald voor de waarneming die in 2019 is uitgevoerd, zie tabel 4.1.9

Uit tabel 4.1.9 blijkt dat de gemiddelde vragenlijstduur (met verwijdering van de outliers) bij alle modes ruim onder de maximale duur zit. De duur bij de internetwaarneming (cawi) is opvallend, daar deze langer is dan bij de telefonische en aan-huis waarneming. Het is echter ook bekend dat bij internetvragenlijsten de variatie in interviewduur groter is dan bij andere modes door de afwezigheid van een interviewer die "het gesprek op gang kan houden". Daarom is ook de mediaan berekend die de maat minder gevoelig maakt voor uitbijters. De gemiddelde vragenlijstduur daalt hierdoor. Desondanks is de gemiddelde vragenlijstduur in de cawi-mode nog steeds langer dan bij de telefonische en aan-huis waarneming.

Tabel 4.1.9 Gerealiseerde interviewduur (gemiddelde, mediaan) naar mode, LSM-A 2019

	CAWI	CATI	CAPI
Gemiddelde, met verwijdering outliers ¹	29,8	22,1	23,8
Gemiddelde, zonder verwijdering outliers ²	35,4	22,7	24,5
Mediaan ³	26,2	21,2	22,2

¹ Het gemiddelde is berekend, waarbij de 2,5% laagste en 2,5% hoogste vragenlijstduren zijn verwijderd. Daarnaast is een invulduur niet meegeteld voor het gemiddelde, indien begin- en eindtijd niet op dezelfde dag vielen (alleen van toepassing voor CAWI).

² Het gemiddelde is berekend zonder de 2,5% laagste en 2,5% hoogste vragenlijstduren te verwijderen. Een invulduur is niet meegeteld voor het gemiddelde, indien begin- en eindtijd niet op dezelfde dag vielen (alleen van toepassing voor CAWI).

³ De mediaan is berekend zonder de 2,5% laagste en 2,5% hoogste vragenlijstduren te verwijderen. Een invulduur is niet meegeteld voor de mediaan, indien de begin- en eindtijd niet op dezelfde dag vielen (alleen van toepassing voor CAWI).

5. Bijlage I – Benaderingsstrategie

5.1 Benaderingsstrategie internetwaarneming

Respondenten ontvangen een aanschrijfbrief met het verzoek om de vragenlijst via internet in te vullen. In de brief zijn een inlogcode en een gebruikersnummer opgenomen. Daarnaast wordt in de brief ingegaan op het doel van het onderzoek en wordt aangekondigd dat mogelijk een telefonische of aan-huis benadering volgt als geen reactie wordt ontvangen van de respondent via internet. Bij deze brief wordt tevens een incentive in de vorm van een cadeaukaart ter waarde van 5 euro toegevoegd. De aanschrijfbrieven worden zo mogelijk op dinsdag verstuurd met 72-uurs post. Twee weken na de verzending van de aanschrijfbrief wordt een rappelbrief verstuurd naar degenen die op dat moment nog niet hebben gerespondeerd. Weer twee weken later gebeurt hetzelfde. Beide brieven worden zo mogelijk op dinsdag met 72-uurs post verzonden. De verzenddatums van de brieven zijn zodanig gekozen, dat deze vlak voor het weekend op de mat vallen. Door feestdagen moet hier soms noodgedwongen van worden afgeweken.

5.2 Benaderingsstrategie telefonische waarneming

Voor steekproefporties die worden aangeboden aan de telefonische waarneming geldt een waarneemperiode van 15 werkdagen. Er wordt voorafgaand aan de telefonische herbenadering geen nieuwe brief gestuurd. Er worden tenminste drie contactpogingen gedaan, gespreid over de waarneemperiode. Per contactpoging worden tenminste drie belpogingen ondernomen, één in de ochtend, één in de middag en één in de avond.

5.3 Benaderingsstrategie aan-huis waarneming

De benaderingsstrategie die uitgevoerd wordt voor de aan-huis waarneming is analoog aan andere mixed-mode onderzoeken die eerder zijn uitgevoerd. In grote lijnen: er wordt geen aanschrijfbrief verstuurd voorafgaand aan deze benadering. In een maandportie worden alle steekproefadressen in de eerste helft van de betreffende maand ten minste één keer bezocht. Na zes vergeefse bezoeken wordt een adres niet meer benaderd, tenzij bij het zesde bezoek een harde afspraak is gemaakt voor een interview.